

De heilige **Willibrord**, aartsbisschop van Utrecht. 7 november

Hij was geboren in 658 in Northumberland en werd als kind door zijn vader Willgis, die na de dood van zijn vrouw als kluizenaar was gaan leven, in handen gegeven van Willfrid, de abt van Ripon, zodat hij van baby af in het klooster was opgegroeid. Op de leeftijd van 20 jaar ging hij naar Ierland, naar het klooster van zijn landgenoot de heilige Egbert, en verbleef daar 12 jaar. Hij werd priester gewijd toen hij 33 jaar oud was.

Egbert had in de Ierse kloosters het verlangen opgedaan om te missioneren onder de heidense Friezen op het vasteland, maar hij werd daarvan weerhouden door het mislukken van de reis erheen ten gevolge van een storm die zijn schip vernielde, en door zijn slechte gezondheid. Hij stichtte toen een klooster met de vooropgestelde bedoeling andere monniken voor te bereiden voor dit werk (zie ook 24 april). Na deze 12 jaar vond Egbert de monniken voldoende voorbereid, en hij zond Willibrord aan het hoofd van 12 monniken naar Friesland. Onder hen bevonden zich ook de heilige Suitbert, en de witte en de zwarte Ewald, die later door de Saksen vermoord zijn. Willibrord werd in 690 hartelijk verwelkomd door Pepijn van Herstal, die juist een succesvolle krijgstocht achter de rug had tegen de heidenvorst Radboud. Willibrord begon zijn werk in het door Pepijn veroverde gebied. Hij toonde zulk een aanleg voor dit evangelisatiewerk, dat Pepijn alles in het werk stelde om hem naar Rome te krijgen en daar een bisschopswijding in ontvangst te nemen. Met veel tegenzin liet Willibrord zich overhalen en kwam, beladen met door Pepijn meegegeven geschenken, in Rome aan, waar hij in 696 door paus Sergius gewijd werd onder de naam Clemens, en met de zetel te Utrecht. Drie jaar later kreeg hij de kerk en een kloostertje van Echternach ten geschenke, het eerste en het meest geliefde van de vele schenkingen die hij tijdens zijn missiewerk mocht ontvangen.

Het volgende jaar trok hij naar Denemarken doch met weinig resultaat door de woedende tegenwerking van de Vikingen aldaar. Wel wist hij een dertigtal jongens mee te krijgen om opgevoed te worden tot toekomstig missionaris voor hun land. Op de terugweg had hij nog een avontuur op Helgoland, waar toen juist Radboud vertoefde. Deze had echter nog teveel ontzag voor Pepijn om met geweld tegen het gezelschap van Willibrord op te treden, en voorzag hem van een vrijgeleide naar het Frankenland.

Vandaar kwam hij op een ander met de zee worstelend eiland: Walcheren, waar hij verschillende kerken stichtte. De dood van Pepijn, in 714, werd een ramp voor zijn werk, want Radboud kwam gelijk in opstand. Na diens dood in 718 en de zege van Karel Martel, kreeg Willibrord in 720 versterking van de heilige Bonifatius, die drie jaar in Friesland werkte maar verder zijn arbeidsveld had in Duitsland.

Alcuin schrijft over de indrukwekkende persoonlijkheid van Willibrord. Hij kon zich in alle streken vertonen zonder lastig gevallen te worden, en Alcuin roemt zijn nobele gelaatstrekken en zijn vriendelijke manier van optreden. Hij bouwde kerken en stichtte kloosters voor mannen en vrouwen, overal in zijn diocees, en verzachtte langzamerhand de barbaarse zeden. Hij had daarbij hulp gehad van monniken uit Ierland, en de berichten van zijn succesrijk werk brachten weer vele andere Ierse monniken ertoe hem te gaan helpen. Er ontstond een hele lijst van heilige bisschoppen in onze streken.

Willibrord is gestorven in 739 in zijn geliefde abdij van Echternach, waar hij ook begraven ligt, na bijna een halve eeuw in de missie te hebben gewerkt en zich tot het uiterste te hebben gegeven. Jaarlijks wordt hij daar geëerd op de dinsdag na Pinksteren met de merkwaardige spring-processie, waarbij de deelnemers, op de maat van de muziek, telkens drie passen vooruit en dan twee passen achteruit gaan, zodat de betrekkelijk korte weg van de brug over de Sure tot aan de kerk twee uur in beslag neemt. Deze processie werd ingesteld in de 13e eeuw, toen er in de hele streek van Trier een zware epidemie heerste van chorea, of Sint Vitusdans, waaraan een einde kwam toen het volk in bedevaart naar het graf van de heilige Willibrord was gegaan.

